

Наставна тема 3

Поставување на содржински цели: разбирање на политиката

1. Вовед: Што мора учениците да научат?

Образованието за демократско граѓанство и човекови права сака на учениците да им овозможи учество во процесите на одлучување, кои ги засегаат нивните интереси и оние на општеството како целина.

Може слободно да се делува дури откако ќе се одлучи т.е. кога ќе се знае што се сака. Или аналитички исказано: Пред да можам рефлектирачки да делувам, мора да ги имам идентификувано моите интереси и да ги имам подредено по приоритети или да имам оценето едно фактичко прашање, конфликт или проблем и да се имам одлучено кој метод го поддржувам. За да може еден проблем да се процени, тој мора прво да се разбере, а за тоа се потребни темелни податоци.

Затоа учениците треба да поседуваат основни политички познавања – од една страна поради предметот (стекнување со политичко знаење), од друга страна бидејќи преку тоа се добиваат потребните алатки за да се преземат потребните чекори за сопствена режија: набдување со информации и стекнување со способноста да се анализираат, разберат и оценат политички прашања или проблеми. Само ова на младите граѓани им овозможува вистинско учество и ги оспособува за делување. Значи овде се работи за тоа да се научи како се согледува правото на учество.

2. Задача и клучни прашања за разбирање на политиката

2.1 Задача на наставникот по ОДГ/ОЧП

Не само во образованието за демократско граѓанство и човекови права, туку и во сите ситуации на поучување и учење учениците најдобро ја сфаќаат комплексната материја врз основа на добро избрани примери. Овој принцип важи и во актуелните материјали за наставата по ОДГ/ОЧП за примарниот степен и долниот и горниот секундарен степен (книги II – V) кои во секоја наставна тема посочуваат различни можни пристапи. Освен тоа во овие наставни средства се предочува дека таквите примери можат да потекнуваат од училишното опкружување или од поголеми политички контексти и процеси на одлучување. Односниот избор на пример зависи од возраста на учениците, од понудата на материјалот кој е расположлив или е изработен од самите деца и од посакуваниот успех на учење.

Соодветните примери се делат вообичаено во две категории: 1.) такви кај кои се работи за анализа на политички проблем или фактичко прашање и 2.) такви кај кои анализата на политичкиот процес на одлучување се наоѓа во центарот. Наставникот мора да одлучи кои примери каде и кога се соодветни и потоа да разјасни кој материјал е расположлив или мора да се набави.

Во образованието за демократско граѓанство и човекови права задачата на наставникот се состои од тоа при планирањето на една наставна секвенца на тема политика да ги поврзи еден со друг следните елементи:

При планирањето на лекциите мора сите овие аспекти на поучувањето и учењето да се земат предвид и да се поврзат. Доколку еден дел се промени, тоа се одразува и на останатите делови.

2.2 Клучни прашања

- За што моите ученици по планираната наставна наставна тема би требало да бидат во состојба? Што треба да разбрале и да можат на другите да им објаснат?
- Кои критериуми при оценувањето на политичко-предметно прашање треба да можат да ги употребат?
- На кој начин јас можам да го оценам развивањето на нивните компетенции?
- Во колкава мера можат учениците при анализирањето на политичките процеси да се навратат на искуствата од секојдневието и училиштето?
- Како моите ученици го восприемаат политичкото изнаоѓање на решенија?
- Кои актуелни теми ги засегаат моите ученици?
- Кои актуелни теми можат моите ученици да ги разберат?
- Дали овие теми имаат врска со раководството на училиштето или со политиката на локално, регионално, национално или меѓународно рамниште?
- Во колкава мера моите ученици се свесни дека и како една одредена тема ги засега нив и нивните интереси?
- Како можам да ги придвижам моите ученици да земат учество и да се внесат во изборот на теми?
- Кои медиуми и материјали да ги вметнам за да демонстрирам различни мислења на темата?
- Што можат моите ученици самите да придонесат?
- Кои задачи ги поставувам, а кои моите ученици самостојно треба и можат да ги решат?
- Кои основни концепти тие можат да ги употребат кај овие теми?
- Кое мислење го имам самиот јас на оваа тема? На кои критериуми им дадов предност во моето оценување?
- Како јас можам да се погрижам за тоа да не манипулирам со моите ученици да го преземат мојот став?
- На кој начин моите ученици би можеле да станат самостојни и да делуваат самоиницијативно?